

OCK DOCZEKA SIĘ PRZEŁOMOWYCH ZMIAN? JEST PROJEKT MSWIA

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji wniosło na etap uzgodnień międzyresortowych, oczekiwany od dłuższego czasu, projekt nowej Ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Czy będzie to przełomowy moment w odbudowywaniu zdolności państwa w tym zakresie, a może dokument zaginie w okresie przedwyborczym i dopiero w nowej kadencji parlamentu poznamy tak naprawdę zmienione oblicza ochrony ludności i obrony cywilnej? Choć projekt datowany jest na 2 lipca 2019 r., to należy podkreślić, że mówi się o nim już od 2017 roku. Wielokrotnie padało również pytanie, kiedy rozpoczną się prawdziwe prace legislacyjne i jak mocno wpłyną one na zmianę stanu faktycznego w ochronie ludności i obronie cywilnej.

Przypomnijmy, że twórcy projektu ustawy skupiają się na próbie ujęcia nowoczesnego wymiaru ochrony ludności. Ich zdaniem, zadania w tym obrębie wykraczają poza sferę ratownictwa czy też pomocy humanitarnej, obejmując również inne aspekty życia społecznego, edukację, jak również współpracę z sektorem prywatnym. Zdaniem twórców projektu, nowa ustawa ma ostatecznie, w sposób systemowy, uzupełnić i przede wszystkim uporządkować kluczowe działania, mające na celu przygotowanie podmiotów ochrony ludności do reagowania w czasie pokoju, stanu wojennego i wojny. Za cel zostało postawione doskonalenie funkcjonowania zintegrowanego systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, właśnie dzięki dookreśleniu roli i zadań najwyższych organów władzy państwowej i instytucji państwowych oraz usprawnienie ich koordynacji w obszarze ochrony ludności. Trzeba zauważyć, że twórcy wielokrotnie wypuklają fakt, iż nowa ustawa ma uporządkować istniejący stan prawny, wprowadzając niezwykle istotne definicje wspomnianej już ochrony ludności, ale też obrony cywilnej, zasobów ochrony ludności, zagrożenia czy pomocy humanitarnej.

Czytaj też: [Obrona Cywilna 2.0., czyli przyszłość OCK w Polsce \[KOMENTARZ\]](#)

Projekt Ustawy o ochronie ludności oraz obronie cywilnej ma również odpowiedzieć systemowo na zwiększające się problemy w przypadku działania obrony cywilnej w Polsce. Wynikłe, raz z nieadekwatności sił i środków dyslokowanych w tym zakresie (na łamach InfoSecurity24.pl pisaliśmy wielokrotnie o [krytycznych ocenach stanu funkcjonowania OC](#) w Polsce), a dwa - w wyniku przeobrażeń prawnych zachodzących w państwie. W uzasadnieniu można zauważyć chociażby wskazanie przykładu wykreślenia art. 140 z Ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP i jego wpływie na stan obrony cywilnej. Przy czym, należy także zauważyć, że projekt ustawy ma w znacznym stopniu porządkować i integrować już istniejące regulacje prawne. Jednocześnie, w zamierzeniu jego autorów, nie ma ingerować on w pragmatykę oraz kompetencje podmiotów realizujących zadania ochrony ludności.

Zdaniem, odpowiadających za przygotowanie nowej ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, zwiększenie potencjału ma nastąpić dzięki:

- Wskazaniu podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- Opisanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- Określenie mechanizmów przekształcania się ochrony ludności w obronę cywilną;
- Określenie sposobu wzmacniania materialnego potencjału ochrony ludności;
- Zwiększenie społecznego zaangażowania w ochronę ludności;
- Zwiększenie świadomości zagrożeń i społecznej odporności na sytuacje kryzysowe poprzez działania optymalizacyjne, informacyjne i edukację;
- Umożliwienie wzajemnego wsparcia organów i podmiotów ochrony ludności.

Chociaż, generalnie zakłada się bardzo małe wydatki związane z implementacją nowej ustawy, to jednak **ma na jej podstawie powstać chociażby Krajowe Centrum Szkolenia Ochrony Ludności**. Jego misję zdefiniowano jako zapewnienie właściwego przygotowania kadry urzędników, zatrudnionych w strukturach administracji rządowej i samorządowej, systemie oświaty, przedsiębiorstwa oraz organizacjach społecznych. Rodzi się oczywiście pytanie o efektywność powołania takiego centrum szkolenia, mając na uwadze potrzeby kadrowe oraz całą logistykę, związaną z takim przedsięwzięciem. Tak czy inaczej, interesujące jest dążenie do stworzenia struktury integrującej poziom wyszkolenia w obrębie kraju.

Czytaj też: [Cywile bez ochrony vol. 2, czyli degradacja OCK](#)

Środki finansowe będą także potrzebne do potencjalnego stworzenia Centralnej Bazy Magazynowej (CBM). Ma ona składać się z trzech centrów logistycznych, wyposażonych w niezbędny sprzęt i dających możliwość wykorzystania zgromadzonych tam zasobów na terenie całego kraju. Co więcej, **centrum logistyczne ma funkcjonować w trybie 24-godzinny, przez 7 dni w tygodniu**. Stąd, ma istnieć możliwość włączenia go do organizowania międzynarodowych akcji pomocy humanitarnej, jak i akcji pomocy ratowniczej poza krajem. Centralna Baza Magazynowa ma powstać w ramach działania Obrony Cywilnej, korzystając ze środków budżetu Szefa Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju. Oprócz CBM-u, a także nowego Centrum Szkolenia Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, w projekcie ustawy zakłada się pozyskanie środków z budżetu państwa na modernizację systemów ostrzegania i alarmowania oraz doposażenia i szkolenia podmiotów ochrony ludności.

Czytaj też: [Obrona cywilna kraju w rozsypance. NIK chce interwencji premiera](#)

Zakłada się również, że na szczeblu gminy, powiatu oraz województwa mają powstawać programy ochrony ludności, przygotowywane na okres pięciu lat. Warto zauważyć, że w kontekście tych programów, podkreśla się, iż sama ustawa nie przewiduje dodatkowych kosztów dla budżetu państwa. Albowiem mają być one sporządzane przez już zatrudnionych pracowników, działających w organach samorządu terytorialnego, służbach, inspekcjach i strażach. Co ciekawe, zakłada się również zwiększenie zaangażowania lokalnych przedsiębiorców w działania organizacyjno-planistyczne, w zakresie budowania zasobów ochrony ludności. Twórcy projektu wskazują m.in. na możliwość:

- Podpisywania umów o gotowości pomiędzy organami administracji rządowej i samorządowej a przedsiębiorcami;
- Dofinansowania przedsiębiorców gotowych do rozszerzenia profilu działalności, celem spełnienia potrzeb organów administracji w zakresie zabezpieczenia ochrony ludności w czasie pokoju, jak i wojny.

W ustawie wskazuje się również, że poszczególne samorządy, w oparciu o analizę zagrożeń, będą decydować o metodzie ochrony ludności przed skutkami wspomnianych już zagrożeń. Ma to wpływać

bezpośrednio przede wszystkim na liczbę oraz rodzaj utrzymywanych budowli ochronnych. Jednocześnie, Rada Ministrów ma określić zasady techniczne funkcjonowania tego rodzaju budowli. W ogóle, twórcy projektu, zastrzegają przy tym, iż **nie nakłada on na żaden organ obowiązkowego i kosztownego tworzenia budowli ochronnych**, pozostawiając podstawowym organom ochrony ludności (wskazano na wójtów, starostów, wojewodów i premiera) uprawnienia do wprowadzenia obowiązku tworzenia tego rodzaju budowli ochronnych, na podległych obszarach, według ich decyzji. Stąd też, bardzo interesujące może stać uzyskanie makro ujęcia w zakresie tego rodzaju infrastruktury. Jednak, ponownie należy przypomnieć, że projekt ma przede wszystkim porządkować istniejące rozwiązania prawne oraz niwelować kluczowe luki w prawie.

Czytaj też: [Cywile bez ochrony? Alarmujący raport o Obronie Cywilnej Kraju](#)

Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego Paweł Soloch odniósł się niedawno do wspomnianego projektu przygotowywanej ustawy o cywilnej obronie i ochronie ludności, stwierdzając: "Myślę, że wyzwaniem na przyszłość jest przeniesienie tego systemu, który teraz dostał potężny impuls w ciągu tych czterech lat, systemu takiego reagowania kryzysowego i ochrony ludności na poziomie mniejszych miejscowości do dużych miast. To duże wyzwanie, ale myślę, że z tym także sobie poradzimy" - mówił w trakcie trwania konwencji PiS.

Czytaj też: [Dyrektor RCB: "Priorytetem jest nowelizacja ustawy o zarządzaniu kryzysowym" \[WYWIAD\]](#)

Warto również dodać, że projekt zachowuje funkcjonujące obecnie zapisy dotyczące stanowiska szefa Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju oraz tego, kto pełni tę funkcję. Jak informował niedawno InfoSecurity24.pl, [koncepcji było bowiem ostatnio sporo](#). I tak, projekt nowelizacji ustawy o zarządzaniu kryzysowym zakłada, że szefem OCK będzie sekretarz lub podsekretarz stanu. Natomiast w projekcie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej opublikowanym na stronie internetowej OCK pod koniec 2017 roku, szefem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju miał być Komendant Główny PSP, a nie sekretarz lub podsekretarz stanu.

Warto przypomnieć, że dziś funkcję szefa OCK pełni właśnie Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami mianowany na to stanowisko przez premiera na wniosek szefa MSWiA. Przepisy nie precyzują jednak spośród kogo premier powołuje szefa OCK, ale od lat przyjęło się, że funkcję tę pełni Komendant Główny PSP. Zasady te nie zmieniają się wraz z akceptacją projektu. Nowy projekt MSWiA zawiera jednak zapis, że "urzędem obsługującym Szefa Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju jest urząd obsługujący Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej".

Sam projekt ma być de facto niezbędnym początkiem zmian, szczególnie, gdy dokona się zestawienia wieloletnich problemów w tym zakresie. Trzeba zaznaczyć, że dostrzegają to również twórcy projektu. Albowiem wprost wskazują, iż duże potrzeby finansowe w zakresie poprawy systemu ochrony ludności oraz w zakresie przygotowania się do usuwania skutków zdarzeń nadzwyczajnych, uświadamiają, że poprawa sytuacji nie jest możliwa w krótkim czasie i wymaga najczęściej wieloletnich działań, w tym dużych nakładów finansowych. Otwartym pytaniem pozostaje świadomość decydentów w Polsce w zakresie wspomnianego wydatkowania znacznych kwot na ochronę ludności i obronę cywilną. Procedowanie projektu nowej ustawy będzie stanowiło tym samym kluczowy papierek lakmusowy, wskazujący czy Polska dojrzała już do szerszej debaty również o tym elemencie bezpieczeństwa kraju.